

อาการวังก์

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๒

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

โยม : ตอนแรกนั่งคิด นี่ต้องทำอะไรผิดแน่เลย ตอนมีน้ๆ หลวงพ่อ มั่นหาทางไม่ออก ผมก็เลย แต่ปกติผมจะไม่ค่อยนึก ไม่ค่อยแบบขอช่วยอะไรอย่างนี้หลวงพ่อ ผมก็นั่งนึกไป โอ้..บุญกุศลที่เราทำมานะ ช่วยหน่อยละกันนะ อย่างนี้ ปกติผมไม่ค่อยพูดอย่างนี้ พอพูดแล้วก็นั่งภาวนาไปปั๊บ มันปั๊.. ไปปั๊.. เอ.. คีล สมาธิ ปัญญา เรา.. คือเข้าใจเลย ว่า คีลที่หลวงพ่อ แล้วก็ คือตอนแรกที่ฟังหลวงพ่อพูด คีลคือความปกติของใจ ผมก็ฟังผ่านๆ ความปกติของใจ เออ.. ก็ความปกติของใจ เราก็มีความปกติของใจ

แต่พอถึงตรงนั้น มันรู้เลยว่า คีล ความปกติของใจเป็นอย่างไร แล้วมันจะช่วยให้ทำสมาธิอย่างไร แล้วเราคิดอะไร ตรงนั้น คือเรา ไปคิดคำว่า ตรงนั้นรู้เลยว่า เราคิดอยากพุทโธ คิดอยากให้เห็นจิตมันแนบกับพุทโธ ไม่ไปไหน บังคับมันอย่างนี้ มันก็เลยเครียด ดิ่ง.. ดิ่ง..อยู่อย่างนั้นนะ แล้วมันก็ไม่ลง คราวนี้ก็ปล่อยเลย พอรู้แล้ว โห.. มันซึ่งหลวงพ่อมันซึ่งแบบพระพุทธเจ้าเรียงถูกนะ คีล สมาธิ ปัญญา เรียงถูกเลย ซึ่ง.. นั่ง..นั่งใหม่แล้วก็แบบ คราวนี้ก็ปล่อย พุทโธธรรมคา พุทโธแบบไม่มีอารมณ์อยากที่จะให้มันแนบ

ให้มันพุทโธไปเรื่อยๆ พอมันจะออก ออกไปคิดนี้ ให้รู้ตัว แล้วก็กลับมาที่พุทโธใหม่ พอไปคิด กลับมาที่พุทโธใหม่ พอทำอย่างนี้ไปเรื่อยๆ ก็ลง แต่ลง มันก็ลงเหมือนได้เท่าที่เคยหลวงพ่อ เท่าที่ว่ามัน..ยากกับจิตมันเห็นอย่างนี้กัน แต่ว่าพอภาวนา คราวนี้ก็เดิน เดินแล้วก็พุทโธๆ อัดๆ มันเหมือนกับพุทโธมันปั่นเกลียว มันฝืด มันเหมือนกับพุทโธมันฝืด แต่พอมันฝืดปั๊บ ผมก็ เฮ้ย..พุทโธมันฝืดวะ ผ่อนหน่อย ผมก็พอพุทโธๆ ตอนแรกก็พุทโธเร็วๆ ผมก็ผ่อน

ผมก็ผ่อนให้มันพุทโธช้าลงๆ แต่มันพุทโธได้ แสดงว่าไม่ใช่ แล้วพอตอนนี้ผมก็เลิกปฏิบัติไป แล้วก็ไปนอน แต่ไปนอน ช่วงนั้นผมจริงๆ ผมก็พุทโธตลอดเวลา

เดินไปไหนก็พุทโธ พอเริ่มช่วงนอน พอลงไปนอนปุ๊บ มันเหมือนมันดิ่ง มันเหมือนตก เหมือนอย่างที่เราลวงฟอบอก มันตกจากที่สูง แต่ว่ามันไม่ได้ลง ไม่ได้เข้าไปถึงจิตนะ หลวงพ่อ มันก็หยุด พอมันดิ่งปุ๊บ มันหยุด เออ.. เฮ้ย..รู้แล้ว เออ.. ดิ่ง ที่เขาบอกดิ่งๆ มันเป็นอย่างไร แต่ว่าพอมันหยุด มันก็หยุด

หยุดแค่ไอ้ตรงนี้ เห็นไอ้กาย เห็นกายกับกายมันไม่หมาย กายมันก็คือกาย แต่จิตอยู่อย่างนี้ หยุดได้แค่นั้น แล้วพอมานึกทีหนึ่งก็นั่ง คราวนี้ก็นั่งก็นั่งไปเรื่อยๆ พุทโธๆ คราวนี้มันเหมือนกับ อาการไม่เหมือนเดิม มันไม่ใช่ดิ่งนะหลวงพ่อ มันแบบเราพุทโธๆ มันรวมอย่างนี้ปุ๊บ มันเหมือนกับอะไรใหญ่ๆ แล้วมันจะรวมเข้า ตรงนี้ความรู้สึกตรงนี้ ตรงกายนี้มันหายไปเลย แล้วก็หุ้มนักดับ แต่ว่าเป็นประมาณสัก ๑ วินาที ๒ วินาที ก็แป๊บเดียว แต่รู้เลยว่ามันไม่มีความรู้สึกที่กาย แล้วก็หุบ แต่ว่าหุบตอนนั้นนะก็รู้ดีกว่า มันเหมือนพอมันจะรวมปุ๊บ มันกระเด็นออก เพราะว่าเราแรงมันไม่พอ มันกระเด็นออกไปที่เดิม ไอ้ที่เห็นนี้หลวงพ่อ

หลวงพ่อ : ข้อเท็จจริงของมันนะนะ ข้อเท็จจริงของมัน เราจะต้องพุทโธไปเรื่อยๆ พุทโธไปเรื่อยๆ โดยที่มันแบบพุทโธไปเรื่อยๆ แล้วถ้ามันเป็นนะ พุทโธไปเรื่อยๆ มันจะเป็นของมัน ที่นี้พอเราบอกว่า พุทโธๆๆ พอมันเป็น แวบเดียวๆ แล้วแวบเดียวตลอดไป อย่างนี้พอมันเป็นเราอยาก เราจะต้องพุทโธไปเรื่อยๆ พุทโธไปเรื่อยๆ พุทโธ ถ้าเราบอกมันเป็นเห็นไหม ตามข้อเท็จจริงมันเป็น แวบเดียวคือมันเป็น แต่พุทโธเรามันไม่ต่อเนื่อง พุทโธเราไม่ต่อเนื่อง ถ้าพุทโธเราต่อเนื่องไปเรื่อย เพราะหลวงปู่เจี๊ยะเคยบอกกับเราเห็นไหม “พุทโธมากขนาดไหน มันก็ได้แค่ ๒-๓ นาที ถ้ายิ่งมากเข้าไปก็ได้อีก ๕ นาที ๑๐ นาที” มันอยู่ที่เหตุไฉน

โยม : ตรงนี้ผมก็รู้ว่า เออ..แล้วพอถึงตรงนี้ปุ๊บ ผมก็ไปนั่งอ่านในเว็บไซต์ของหลวงพ่อ แล้วก็ไปเจอของหลวงปู่เจี๊ยะเหมือนกัน ฟอบอก หลวงปู่เจี๊ยะท่านพูดอยู่ประโยคหนึ่งว่า “ปีติ เหมือนคลื่นซัดๆ มันมาปุ๊บมันก็ไป เป็นอนิจจัง ไปคิดมันทำไม” โห.. นี่มันแบบ มันวาง แล้วมันแบบขลุ่ย โอ้โฮ.. มันรู้เลย ว่าเราไปคิดมันนี่เองเนาะ

หลวงพ่อ : ไปคิด

โยม : ตอนนี้ผมก็พยายามทำใหม่ ก็คือว่าอะไรมา ผมไม่สนแล้ว จะเห็นนุ่น เห็นนั่น มันจะเห็นบ่อยๆ เห็นหน่อยนี่ก็ดึงเข้าพุทโธอีก

หลวงพ่ : ไซ้.. ผู้รู้ใจ ผู้รู้คือจิต หลวงตาจะสอนเนิ่นมากเลย อยู่กับผู้รู้ อยู่กับสติไม่เสีย อยู่กับผู้รู้ ทีนี้พอเห็นนะ ผู้รู้เห็น พอถึงผู้รู้ไปอยู่ที่เห็น เห็นใหม่ เพราะเขาพูดกันว่าผู้รู้ สิ่งให้ผู้รู้ สิ่งให้ผู้รู้กับผู้รู้ สิ่งให้ผู้รู้ ทีนี้พอผู้รู้ เราถึงผู้รู้ไปอยู่กับสิ่งที่ผู้รู้ ทีนี้ถ้าเราไม่ไปกับสิ่งที่ผู้รู้อยู่กับพุทโธตลอดเวลา จะพุทโธๆๆ อยู่ ก็พุทโธตลอดเวลา มันจะเป็นอย่างไรให้มันเป็นไป อยู่กับเหตุนี้

โยม : แต่มันแปลกที่ว่า มันพุทโธ แต่ตอนนี้ผมเปลี่ยนแล้วหลวงพ่ ไม่ได้ใช้พุทโธ เพราะพุทโธมัน ผมไม่ได้เลย เพราะว่า พอมันพุทมันตัด โธมันตัด มันตรงกลางมันมีช่อง แล้วจิตมันจะแว็บออกตลอด ผมสังเกตตรงนี้ ผมก็เลยเปลี่ยนมาเป็น สัมมาอรหัง

หลวงพ่ : ได้

โยม : ทีนี้ก็ดีขึ้นเพราะมันยาวขึ้น

หลวงพ่ : ยาวขึ้น

โยม : ยาวหน่อยมันก็ดีขึ้น แล้วก็ เออ.. เมื่อกี้จะว่าไงนะ เออว่า มันแปลกที่ว่าเวลาภาวนาไปเรื่อยๆ หลวงพ่ มันแปลกตรง ทำไมมันต้อง มันเหมือนกับมันต้องลงภวังค์ มันลงภวังค์ แล้วออกมา มันจะมีแรง มันจะมีแรงภาวนาต่อเนื่อง แล้วมันจะเข้าตรงนั้นได้ง่ายขึ้น

หลวงพ่ : ผิด.. เพราะคำว่าภวังค์นะ มันเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ภวังค์ ภวังค์นี้ จิตมันไปลงโดยที่ไม่มีสติ ทีนี้เราบอกเราต้องลงไปภวังค์ก่อน แล้วค่อยออกมาปฏิบัติมีกำลัง เพราะเราเคยตัวอย่างนั้น ไซ้.. เพราะเราเคยอย่างนั้น พอเราเคยอย่างนั้นปั๊บ เพราะเราเข้าใจอย่างนั้น ภวังค์มันมีคุณค่า แต่คำว่าภวังค์ มันเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง แต่! แต่ภวังค์มันมีคำว่าภวังค์มันมี เพราะจิตมันไปตกภวังค์โดยส่วนใหญ่ ทีนี้ตกภวังค์โดยส่วนใหญ่ เราพยายามจะถาม

เราพยายามจะถมภวังค์อันนี้ เพื่อจะเข้าไปสู่สัมมาสมาธิ ถ้าเราเข้าไปสู่สัมมาสมาธิโดยข้อเท็จจริง เหมือนกับเรา เราอยู่กับพ่อแม่ พ่อแม่เป็นคนให้เราใช้จ่าย เราจะมีใช้จ่ายตลอดไป แต่ถ้าเราออกไปทำมาหากินของเราเอง เราจะใช้จ่ายเงินของเราเอง สัมมาสมาธิคือเงินที่เราหาได้เอง ภวังค์คือพ่อแม่ให้ ภวังค์หมายถึงว่า จิตมันมีอารมณ์ความรู้สึกอย่างนี้อยู่ ถ้าพูดถึงเพราะอารมณ์ความรู้สึก บางคนตีค่านั้นผิดใจ อย่างเช่นเราอยู่กับพ่อแม่ พ่อแม่ให้เงินเราใช้จ่ายตลอดเวลา เราคิดว่าเราจะมีเงินใช้ตลอดไป เพราะพ่อแม่จะให้เรารตลอดเวลา เราเข้าใจผิดเห็นไหม

นี่ไง พอเราไปสัมผัสภวังค์ พอไปเห็นภวังค์ เข้าใจภวังค์มันว่าง มันสบายใจ ทีนี้บางคนเข้าใจผิดว่า ภวังค์นี่คือสมาธินะ ฉะนั้นถ้าเรารู้ว่าสิ่งนี้มันไม่ถูกต้อง มันคือมันไม่ใช่ไม่ถูกต้องหรอก มันแบบว่า คนเราเกิดมาก็ต้องพ่อแม่ให้ใช้จ่ายเป็นธรรมดาละ แต่เราต้องเลี้ยงตัวเราเองได้ไง ทีนี้เราจะให้พ่อแม่เลี้ยงจนตายเป็นไปไม่ได้หรอก ถ้าไปตกภวังค์อยู่ จะบอกภวังค์ไม่มี มันไม่ได้หรอก เพราะว่าจิต อาการของทางผ่าน จิตมันมีความสมดุล เรียกว่าจิตมันตกภวังค์ ระหว่างที่มันเป็นภวังค์ มันก็เป็นภวังค์ แต่ถ้ารู้ว่าเป็นภวังค์นะ พอรู้ว่าเป็นภวังค์ใช้ไหม เราก็ไม่ลงไป

โยม : รู้ได้ด้วยหรือหลวงพ่

หลวงพ่ : รู้.. รู้..

โยม : ผมจะรู้ต่อเมื่อมันคลายออกมาแล้ว

หลวงพ่ : นั่นแหละ ก็นี้ไม่ชำนาญ คำว่ารู้หมายถึงว่า เพราะเราเคยไปแช่อยู่ที่ ๗-๘ ชั่วโมงเนาะ ภวังค์

โยม : นั่งไปได้นาน

หลวงพ่ : เราลงไป เราลือกเวลาได้ด้วย ทีนี้พอลือกเวลาได้ เขานั่งกันใจ เขานั่งบนศาลา แล้ว พุทโธๆๆ แล้วหายใจไปเลย แล้วเขาบอกว่า ก็ชั่วโมงเล็ก ชั่วโมงเล็กนั่นนะ ถึงเวลาปั๊บมันจะออกมาพอดีๆ แล้วเวลาออกไปเหมือนคนสะดุ้งตื่น มันลือกได้ คำว่ารู้ หมายถึงว่าเราเคยตกภวังค์มา มันชัดเจนมาก มันเข้าใจผิดว่าตัวเองนั่งสมาธิได้ดี พอเข้าใจ

คิดว่านั่งสมาธิได้ดี แต่พอมารู้แล้วว่าเป็นไม่ใช่สมาธิ นี่คือการภวังค์ พรหมลูกฟักที่ไม่ได้อะไรเลย ตกไปแช่อยู่โดยไม่มีประโยชน์อะไรเลย

แต่ถ้าไม่ได้ประโยชน์อะไรเลย ทำไมมันเกิด มันเป็นภวังค์ เกิดจากอะไร เกิดจากการทำสมาธิ ถ้าไม่ได้ภวังค์ ทำไมเป็นพรหมลูกฟักล่ะ ทำไมเกิดเป็นพรหมล่ะ นี่คือการจิตที่มันเป็นไง แต่ถ้ามันเป็น พอดีที่มันเป็นที่มีมันมีอยู่ใช่ไหม เพราะมีอยู่ มีเหตุ เหตุเพราะเป็นพรหมลูกฟัก เหตุเพราะมันนั่งเข้าใจผิดว่าเป็นสมาธิ ถ้าเข้าใจผิด เพราะเป็นมิจฉาทิฎฐิ พอมันเป็นพรหมลูกฟัก แต่เพราะถ้าเป็นอย่างนั้นปั๊บนะเข้าใจผิดตลอดไป พอตายไปก็ไปเกิดบนพรหม เป็นพรหมอย่างนี้เห็นไหม เขาเรียกพรหมลูกฟัก เพราะมันเป็นมิจฉา มันเป็นสิ่งเป็นหนึ่ง ภวังค์นะมันไม่ได้คิดอะไรเลย

โยม : ใช่.. มันเหมือนไม่มีตัวเรา

หลวงพ่ : มันมีเหตุ มันถึงมีผล ผลคือมันไปเกิดเป็นพรหมลูกฟัก แต่เหตุมันเหตุตรงนี้ แต่ถ้าพอเรารู้สึกสำนึกตนว่า อันนี้มัน อ้อ.. นี่มันภวังค์นี่หว่า นี่มันผิดนี่หว่า เห็นไหม มันก็รู้อย่างนี้คือภวังค์ อย่างที่ารู้ไง พอรู้ภวังค์ปั๊บ ทีนี้เราจะแก้มัน เราแก้มันเห็นไหม เราศึกษาธรรมในธรรม ไม่ได้ห้รอก เราตริในธรรม เราพยายามพุทโธ เอาไม่อยู่ สุดท้ายเราผ่อนอาหาร ทั้งผ่อนอาหารด้วย

พอผ่อนอาหารเสร็จแล้วก็มาตริ มาพุทโธด้วย มันถึงลงใจ พอมันลง มันไม่เข้าสู่ภวังค์ มันลงสู่สมาธิ โอ้โฮ.. เห็นแตกต่าง นี่มันเห็นแตกต่างเห็นไหม มันเข้า มันลงภวังค์ เพราะอะไร เพราะเราพุทโธๆๆ หายแว็บไป แล้วพอใจ มันไปลงภวังค์ แต่เรารู้ว่าเป็นภวังค์แล้วใช่ไหม เราพุทโธๆ โดยที่ไม่ให้ลงภวังค์ พุทโธๆๆๆๆ พุทโธไปเรื่อยๆ พอพุทโธไปเรื่อยๆ มันเข้าไปสู่สมาธิ สมาธิคืออะไร คือพุทโธมันละเอียดเข้าไปเรื่อยๆๆ จนพุทโธไม่ได้ มันมีสติปัญญาตลอดเห็นไหม แต่ถ้าตกภวังค์ พุทโธๆๆๆๆ ก็มันพอใจ พุทโธแว็บ

โยม : หายไปแล้ว มันจะมี ๒ อย่าง คือ พุทโธๆๆๆๆ ปั๊บ พุทโธไปเรื่อยๆ มันจะเปลี่ยนชั้น พอมันพลิกปั๊บ พุทโธมันจะนุ่มนวลกว่าเก่า มันจะมีความนุ่มนวลกว่าเก่า แต่พอมันพลิกอีกที ถ้าเกิดเป็นภวังค์แล้วนะ พอพลิกปั๊บมันหายหมดเลย ฟรีบ! เหมือนเราหลับสนิท แต่ว่าเราไม่ได้หลับหงอไม่ได้อะไร ตั้งแต่ออยู่อย่างนี้

หลวงพ่ : นี่ไง.. แล้วบอกไม่ได้ตกภวังค์ได้ไง รู้

โยม : คลายออกมาปั๊บ คลายออกมาปั๊บ เออ..ทำไมมันต้องลงภวังค์ ทำไมลงภวังค์ แล้วทำไมจิตมันถึงมีแรงอะไรอย่างนี้ กังง เอ..มัน

หลวงพ่ : เพราะ! เพราะเราเคยเชื่ออย่างนั้นไง แต่พอสำหรับเรา เราอยู่ มีแรงอะไร กูอยู่ภวังค์ ๙-๘ ชั่วโมง กูอยู่ได้ทุกคืนเลย กูไม่เห็นมีกำลังตรงไหน กูไม่เกิด ไม่เห็นมันรู้ อะไรขึ้นมาได้เลย

โยม : มีแรง หมายถึงว่ามันสามารถพุทโธได้ต่อเนื่องหลวงพ่ ส่วนมากมันจะแบบนึกพุทโธ แล้วมันก็จบ..

หลวงพ่ : ไม่ได้หรอก ไม่..ไม่ต่อเนื่อง พุทโธๆๆ แล้วมันจบไป มันหายไป มันต่อเนื่องตรงไหน มันหายไปแล้วนะ

โยม : อ้อ..ไม่ได้หมายถึงว่าพอมันหลุด พอมันออกมามันต่อเนื่องได้ยาวกว่าเดิม

หลวงพ่ : บอกว่าเรามันเคยทำอย่างนี้มา มันติดใจก็ว่าไปสิ แหม..มันเคย มันเคยตัว คนคิดมาคิดมามันจะรู้ เราเป็นมาก่อน มึงทำอย่างนี้ ทำอย่างนี้ ทำอะไรมานะ กูเคยเป็นมาทั้งนั้นแหละ เพียงแต่กูจะพูดไม่พูดเท่านั้นเอง ทีนี้ถึงบอก อย่างนี้เป็นอย่างนี้ อย่างนี้เป็นอย่างนี้ แล้วรู้ได้ไง

โยม : แต่จริงๆ มันก็ต้องฝืนนี้หลวงพ่ ฝืนให้มัน..

หลวงพ่ : ฝืนสิ ไม่ใช่ฝืนธรรมดา กูฝืนจน โอ้โฮ.. ท่วมทั้งชีวิตเลย เพราะมันต้าน มันลงอยู่อย่างนี้มาตั้งนาน โดยที่เราไม่รู้ตัว

โยม : มันจะซึมๆ หน่อย พอพุทโธไป แล้วมันจะซึมๆ

หลวงพ่ : หายไปเลย พอหายไปแล้ว ตอนนั้นเข้าใจผิด มิจาตัญญูมันแหละ กูถึงบอกมิจาหมด เพราะเข้าใจผิดว่า ภาวนาแก่ง ภาวนาดี เข้าใจผิด

โยม : ปี ๒ ปีแรกที่ผมนั่งสมาธิ ก็เหมือน โห..ลงนี่สมาธิเนอะ สบาย ออกมา มันสดชื่น

หลวงพ่ : ที่นี้พอมารู้ตัวเข้า แล้วรู้ด้วยตัวเองด้วยนะ แปลก พอรู้ อ้าว..นี่ตกวังค์นี้
หว่า เฮ้ย.. มึงตกวังค์หรือ เพราะตอนนั้นเข้าใจว่าตัวเองทำภาวนาดี พอมันลงที โอ้โฮ..
หลายชั่วโมง สุขมาก พอใจมาก ออกมาก็องอาจกล้าหาญมาก แต่พอรู้ว่าตกวังค์ หงอย
เลย พอหงอยไม่รู้ทำไง แก่ใหญ่เลย แก่ใหญ่ อย่างที่พูดบ่อนั้นนะ ทั้งอดอาหารทั้งอะไร
ผ่อนอาหาร เอาอยู่นะ

โยม : ผ่อนตอนช่วงที่ ตอนช่วงที่ผมบางวันผมก็ผ่อน บางวันก็คือกินมือเดียว
แล้วก็คือจะจิตเราว่า จิตใจเราว่า เฮ้ย..มึงอิมหรือเปล่า ถ้าเกิดท้องอิมจะไม่กิน แล้วแต่
หิวก็จะกิน แต่เวลากิน จะไม่กินเกินบ่าย ๔ โมง เรภาวนา ผมภาวนาประมาณสักสองทุ่ม
สามทุ่มหลวงพ่ มันก็ดีขึ้น

หลวงพ่ : เห็นผลเลยเห็นไหม

โยม : แต่ว่าอีก ๒ วันผมลองกลับมา ๒ วันที่แล้ว ลองกินดู มันง่วง..

หลวงพ่ : มันเห็นผล พอคนเราเห็นผล ทำไมมันจะไม่ลงทุนลงแรง ที่นี้ถ้าคนไม่
เข้าใจ พอคนไม่เข้าใจ เห็นเขาทำก็ว่าเขาอัตตคติถมถยานุโยค เห็นเขาทำอะไรก็ ทำอะไรนี้
แอกชั่น อยากดัง อยากใหญ่ มันไม่คิดหรอกว่า คนที่เขาทำเขาเห็นผล ผลของเขา ไม่งั้น
ใครจะมาอดข้าว หิวตายห่า.. อดข้าวไม่หิวไม่มีหรอก

โยม : อ้อ.. ลงวังค์นี้คือผมหลุดไป

หลวงพ่ : ใช่..

โยม : แต่หลวงพ่....บอก พรหมลูกฟักนี่คือ เออ..ตัดสัญญา คือไม่มีสัญญา เดิน
ไปไม่หมายเลยว่า ตรงนี้คืออะไร ไม่มีอะไร ทื่อ บื่อไปเลย นี่คือพรหมลูกฟัก

หลวงพ่ : ไม่มีทาง เดินไปมันรับรู้อยู่แล้ว ไม่รู้ได้อย่างไร ถ้าไม่รู้มันต้องไม่เดิน

โยม : เขาบอก เขาบอกจะแจ้งๆ ที่ๆ แจ้งๆ เดินไปไม่รับรู้อะไร คือพรหมลูก
ฟัก ไปเกิดบนพรหมลูกฟัก

หลวงพ่ : โช้..เวรกรรมเฮ้ย..แจ้งๆ ที่ๆ ใครมันเดินได้

โยม : มันแข็งแรง ที่จิตใจ จิตใจแข็งแรง แบบ มือก็ไม่ต้องว่าเป็นมืออะไรอย่างนี้ ก็คือว่าเป็นเนื้อ เป็นอะไร ไม่หมายความว่ามันคืออะไร

หลวงพ่ : ถ้าพูดอย่างนี้แล้ว เราเข้าใจเลยว่า เขาเคยเป็นอย่างนี้ คนที่พูดอธิบาย คือประสบการณ์ของเขา

โยม : อ้อ.. มีสิทธิ์พรหมลูกฟัก

หลวงพ่ : ไม่ใช่! คือจิตมันไม่รับรู้ จิตมันต่างกันอย่างนี้นะ เราเคยเป็นไหม เราถือว่าบางวัน เราสบายใจ สิ่งใดผ่านไปผ่านมา จิตไม่รับรู้ เอ็งเคยเป็นไหม คือนั่งเห็น เห็นอะไรอยู่แต่ไม่รับรู้

โยม : ไม่เคยเป็นอัตโนมัติ เคยเห็นแต่ว่ามันต้องปล่อย

หลวงพ่ : เป็น

โยม : ต้องบังคับให้มันไม่เป็น

หลวงพ่ : ไม่

โยม : อ้อ.. หมายถึงเหม่อ

หลวงพ่ : ใช่!

โยม : เออ.. ถ้าเกิดเหม่อเป็นหลวงพ่

หลวงพ่ : พอเราสบายๆ เย็นๆ นั่งอยู่เห็นไหม นั่งสบายๆ มันผ่านไปผ่านมาไม่รับรู้อะไรหรอก การเหม่อคือจิตมันไม่รับรู้ เพราะอะไร เพราะเดินอยู่ไม่รู้ มันเป็นไปไม่ได้ มันขยับ การเดินอยู่ จิตมันทำงานอยู่ มันก้าวเดินอยู่ แล้วเอ็งไม่รู้สึกตัว มันเป็นไปได้อย่างไร

โยม : ผมก็ไม่รู้เหมือนกัน ผมก็ไม่เคยเป็น นี่เดียวจะเป็นพรหมลูกฟักอะไรอย่างนี้ อ้อ.. พรหมลูกฟักมันเป็นอย่างนี้หรือ

หลวงพ่ : ไม่ใช่! พรหมลูกฟักหมายถึงตกวั้งค์ จิตนี้เข้าวั้งค์ เข้าสู่วั้งค์

โยม : แต่ต้องตายตอนวังก์ด้วยใช่ไหมหลวงพ่

หลวงพ่ : ไม่ต้องตายวังก์ มันเคย พอเราเข้าจนชำนาญ พอเข้าชำนาญ มันเป็น จิตมันเป็นไป พอจิตมันเป็นไป พอถึงเวลามันตาย มันก็เข้าตรงนั้นละ เพราะมันอัตโนมัติ มันเคย มันคล่องตัวจนขนาดนั้น

โยม : คือตอนตายเราบังคับมันไม่ได้อยู่แล้ว มันจะไปทางไหนมันก็ไปของมัน

หลวงพ่ : ตอนตายมันเป็นอย่างนั้น ตอนตาย คนมีคุณสมบัติความดีทางไหนมันก็เข้าตรงนั้น เอ็งฝึกอะไรมาก็ตรงนั้นแหละ เพราะคุณสมบัติของจิตเป็นอย่างนั้น มันเข้าพรหมลูกฟักเคย มันก็ว่าดี พอมาถึงมันเข้าพรหมลูกฟัก พอไปเกิดพรหมลูกฟัก อ้าว.. นิพพาน

โยม : พรหมลูกฟักคือไม่รู้ตัวเลยใช่ไหมหลวงพ่ เขาก็อยู่อย่างนั้นของเขา

หลวงพ่ : ใช่ อยู่อย่างนั้นละ อย่างนี้ เคย.. เขาอยู่อย่างนั้นนะ พรหมลูกฟัก อยู่อย่างนั้นนะ

โยม : อ้าว.. อย่างนี้ถ้าเกิดผมเคยบ่อยๆ ผมก็ช่วย

หลวงพ่ : ไม่เกิดง่าย ๆ หรือ มันก็ไม่ใช่ว่าไปง่าย ๆ หรือ ไอ้ที่พูด เพียงแต่ว่าไอ้ที่พูดนะ เพราะว่าเวลาปฏิบัติ เหมือนเรา เอ็งสอนกูอย่างนี้ เป็นจิตทุกถนัด ไอ้คนจิตทุกขี้ยาก แล้วมาคุยกันว่า เงินพันล้านพันล้าน มึงบ้าหรือเปล่า ไอ้เราแม่งมีตั้งค์ที่ไหน แล้วก็มาคุยกัน อู๊.. กูมีพันล้านทำอย่างนั้นอย่างนั้นอย่างนี้ ไอ้นี้ก็เหมือนกัน ไอ้ว่าพรหมลูกฟักนะ เข้าวังก์ ตกวังก์ จิตวังก์ มันเป็นเรื่องของนักปฏิบัติ นี่พอเป็นเรื่องนักปฏิบัติ อันนี้เราจะพูดมุกกลับ นักธุรกิจ เขาบริหารเงินคนละพันสองพันล้านทั้งนั้นนะ บริหารเงินพันสองพันล้าน

เขามาคุณ ไอ้พวกกรรมกร คนละเรื่องเลย จะบอกว่าเป็นพรหมลูกฟักมันก็เหมือนกับผู้บริหารนั้นนะ แต่บริหารผิด พอบริหารผิดขึ้นมา ไอ้เงินพันจะอยู่ไหม พันล้านจะอยู่ไหม มันไม่อยู่มันก็ต้องหมดไป นี่เวลาพูดถึงผู้ที่ เป็นสัมมาทิฐิ แบบครูบาอาจารย์ที่เป็นโสดาบัน สกิทาคา อนาคา พอหันมาดูพรหมลูกฟัก มันถึงเป็นโทษไหม แต่ถ้าพูดถึงคนที่ไม่ได้ไม่มีเห็นไหม ไอ้พันล้านมันสำคัญไหม โช.. โชมันเป็นโทษต่อเมื่อที่คน

อย่างพระพุทธเจ้า อย่างครูบาอาจารย์ท่านเห็นโทษของมันว่าพรหมลูกฟัก มันทำให้จิต มาติดตรงนี้ มันถึงขั้นสู่อริยมุมไม่ได้ ใจเรามันบอกว่า มันเลว มันเลวไปหมด เลวๆ มีงมี หรือเปล่า

โยม : คืออย่างไร อย่างไรมันก็ต้องผ่าน จิตมันต้องผ่านอยู่แล้ว

หลวงพ่ : ไซ้! แต่จิตมันมี ของมันมี ของมันเป็นขั้นตอนที่มันต้องเป็นไปเห็นไหม ฉะนั้นเราเองต่างหาก เราต้องคอนโทรลนะเว้ย..เป็นผู้รักษาจิตไม่ให้มันลงสู่ตรงนั้น อย่างที่เราเพราะอย่างเราเคยลงอย่างนี้ปั๊บ เราเปรียบเทียบแล้วเอามาเทศน์บ่อยมาก บอก ว่าเวลาขับรถไปคอสะพาน ถ้าคอสะพานขาด เอ็งข้ามสะพานแล้วข้ามสะพานนั้นได้ไหม ไม่ได้..เพราะคอสะพานขาด เอ็งต้องถมคอสะพานนั้นให้เต็ม ถ้าคอสะพานนั้นเต็ม รถ เอ็งจะวิ่งผ่านสะพานนั้นไปเลย

ถ้าตกคอสะพานนั้นคือพรหมลูกฟัก ผ่านสะพานเข้าไปเข้าสมาธิไง ฉะนั้นเวลา เราพุทโธๆ เราถึงถมคอสะพานนั้น โดยตั้งใจ พุทโธๆ แล้วคอยรั้งไว้ คือไม่ให้ลงคอ สะพานนี้ ถ้าไม่ลงคอสะพานนี้ก็ไม่ลงวังก์ ถ้าไม่ลงคอสะพานนี้ พอพุทโธๆ อยู่กับ พุทโธ แล้วพุทโธจะสงบได้อย่างไร พุทโธ ตะโกนพุทโธไปเลย สงบเดี๋ยวมันสงบ พอ มันข้ามสะพานไปแล้ว มันจะรู้เองว่ามันจะข้ามได้หรือไม่ได้

โยม : แต่ก่อนนี้เดินผมยังตกวังก์

หลวงพ่ : เออ..

โยม : เดินตกยืนเป็นหัวตอ อ๊อย.. สมาธิหรอนี้

หลวงพ่ : เราไม่เชื่อนะ เราไม่เชื่อว่าเป็นการตกวังก์เป็นอะไร เราไม่เชื่อ ไม่เชื่อ เพราะอะไร เพราะเป็นการที่พวกเอ็งอยู่กับอาจารย์ อยู่กับพวกอาจารย์ที่สอนอย่างนี้ อาจารย์เอ็งสอนอย่างนี้ว่าอย่างนี้คือวังก์ แล้วทำอารมณ์ให้เป็นอย่างนี้ เราจะบอกว่านี่ คือสัญญาอารมณ์ ไม่ใช่วังก์

โยม : เพราะตอนนั้นผมยังไม่รู้เลยว่าวังก์คืออะไร

หลวงพ่ : ไซ้

โยม : ต้องมารู้ ต้องมาเป็นก่อน แล้วถึงมาดูทีหลังว่า เฮ้ย.. เออ.. ที่เราบอก ตอนแรกผมเข้าใจผิดว่า นี่มันคือสมาธินะ นี่แหละคือสมาธิ โห.. มันสดชื่นมันสบายนะ พอไปอ่านอีกที อ้าว.. สมาธิต้องมีสติตลอด ตลอดสาย มันไม่ใช่ นี่ภวังค์

หลวงพ่ : ไม่.. เพราะคำว่าภวังค์ ภวังค์ เราดูแล้วนี่นะว่า อาจารย์สอนมันไม่เป็น พออาจารย์สอนไม่เป็น ไอ้คำว่าภวังค์ คำว่าสมาธิ คำว่าสัมมาทิฐิ มิจฉาทิฐิอะไร มันอยู่ในพระไตรปิฎก แล้วครูบาอาจารย์ของเรา เอาตรงนี้มาสอนมาบอก มาคอยป้องกันกัน ทีนี้คนที่ไม่เป็น คนที่สอนไม่เป็น เขาไม่มีมุข ไม่มีอะไรเล่นซะไหม เขาก็สร้างอารมณ์ขึ้นมาว่า อย่างนี้คือภวังค์ อย่างนี้คือมิจฉาทิฐิ อย่างนี้คือไม่ใช่ภวังค์ อย่างนี้ก็เหมือนกัน คือไม่มีอะไรเลย คือสัญญาอารมณ์หมด สร้างอารมณ์สร้างความรู้สึกรวมองพวกนี้เป็นอย่างนี้ เราตีความพวกนี้เป็นอย่างนี้นะ

โยม : ที่จุติเธอ หลวงพ่

หลวงพ่ : ใช่

โยม : แต่ดูจิตจริงๆ ตอนที่ผมฝึกคุณะหลวงพ่ มันก็ใช่ มันก็เข้า สามารถเข้าได้นะ

หลวงพ่ : เข้าอะไร

โยม : เข้าไอ้ที่เห็น แต่มันคือปัญญาอบรมสมาธิ มันไม่ใช่

หลวงพ่ : ใช่..

โยม : คือมันเข้าได้เหมือนกัน แต่มันจะเข้าแบบฟลุ๊คๆ

หลวงพ่ : ไม่.. ถ้าเอ็งมีสติทำตามไปเรื่อยๆ มันเข้าได้ แต่มันจะเข้าได้ถูกต้องต่อเมื่อคนที่ป็นจริงสอน คนที่เป็นจริงสอน เขาจะรู้ว่าลักษณะของจิตว่าอย่างนี้ มันป็นสมาธิหรือยัง หรือมันจะไม่เข้าสมาธิ ถ้าเอ็งบอกตามข้อเท็จจริง เหมือนขับรถ เอ็งไปตามไถ่กฏจราจร ตามถูกต้อง เอ็งจะไม่ผิดพลาดเลย แต่ถ้าคนมันไม่รู้กฏจราจร ไม่รู้เครื่องหมายจราจร เลี้ยวซ้ายบอกเลี้ยวขวา เลี้ยวขวาบอกเลี้ยวซ้าย เขาบูเทิร์น บอกว่าห้าม

ยูเทิร์นอย่างนี้เห็นไหม มันบอกให้เราไปฝึกกฎหมาย ฝึกกฎหมาย ตำรวจจับทั้งนั้นนะ นี่โดยข้อเท็จจริงนะ

แต่ที่นี้การปฏิบัติ ในการปฏิบัติ เพราะเขาไม่รู้กฎหมาย พอเขาไม่รู้กฎหมาย แต่เขาได้ยื่นคำเขาพูดเรื่องจรรยาอยู่ โห..เรามีทัศนคติมีความเห็นอย่างนี้มานาน แต่ไม่พูดออกมา เพราะในเมื่อคนมันไม่รู้จักกฎหมาย แต่ได้ยื่นเขาพูดเรื่องกฎหมายใช้ไหม เหมือนคนตาบอดไม่เคยเห็นว่าเลี้ยวซ้ายเป็นอย่างไร เลี้ยวขวาเป็นอย่างไร มันก็เลยบอกถ้าเลี้ยวขวาก็ต้องจินตนาการที่มันคิดขึ้นมา มันเลยบอกอย่างนี้เป็นภวังค์ อย่างนี้เป็น ไม่มีหรอก

โยม : วันก่อนก็ไป ไม่มีอะไร ผมก็เอาหนังสือหลวงพ่อ....มานั่งอ่าน เป็นตอนหนึ่งที่บอกว่า เออ.. หลวงพ่อ....สอนสมณะ ผมก็มานั่งอ่านดู หลวงพ่อ....สอนสมณะบอกว่า เออ.. สมณะทำยากนิดหนึ่ง แต่ว่าทำได้ ให้เออ..อะไรนะ วิตคือการตรึก วิจารคืออะไร คำพูดอะไรที่บอกว่ามันจะลงสมาธิจริงๆ ต้องไม่จงใจ ไม่จงใจ แล้วมันจะมีปิติขึ้นมา ผมก็..ว่าไม่จงใจ

หลวงพ่อ : พ.ศ.ไหน หนังสือ ?

โยม : หนังสือ....หลวงพ่อ.... เล่มสี่ฟ้าใหญ่ๆ เล่มใหม่นี้ครับ ผมเปิดแล้วผมก็นั่ง เออ..ถ้าเกิดจงใจ จงใจวิตวิจาร จะไม่ใช่สมาธิจริงๆ ถ้าเกิดช่วงไหนที่มัน จิตมันใคร่ครวญของมันเอง เขาบอกอย่างนี้ จิตใคร่ครวญ นึกถึงคำภาวนาของมันเอง ปิติจะเกิดขึ้น เขาพูดอย่างนี้

หลวงพ่อ : มันก็เป็นความเห็นของเขา มันก็เป็นความเห็นของเขา เพราะวิตวิจาร ประสาเรานะ เราารู้เลยพูดผิด พูดผิด เพราะพูดเท่านี้ก็ผิดแล้ว เพราะวิต อะไรคือวิต นี่ประสาเรานะ ถ้าพูดวิต อะไรคือวิต อะไรคือวิจาร แม้แต่วิตวิจาร เขายังพูดว่ามันวิตขึ้นมาเป็นพุทโธอย่างไร มันถึงเป็นพุทโธ แล้วพอจิตคิดไปเอง คิดไปเองอย่างไร

จิตคิดไปเองนะ นั่นนะคือตัววิตวิจาร เพราะวิตนะ มันไม่มีหรอก วิจารก็ไม่มี มันเป็นตัวหนังสือ แต่ถ้ามันคิดขึ้นมาถึงมี อ้าว..น้ำนี่ เขียนว่าน้ำ ถ้ามันไม่ตักน้ำขึ้นมา น้ำนี้จะมีไหม เขียนว่าน้ำนี่ มันเป็นน้ำขึ้นมาได้ไหม เขียนว่าวิต มันจะวิตขึ้นมาได้ไหม ถ้าจิตไม่วิตขึ้นมา

โยม : ไม่ได้

หลวงพ่ : อะไ..

โยม : ไม่รู้ ผมถึง ว่าเอ๊ะ.. อ้าว..แล้วทำไมผมก็มาเทียบว่า เอ๊ะ.. แล้วทำไมวัน
นั้นผมพุทโธๆ พุทโธไปแล้วปีติมันเกิด

หลวงพ่ : เกิด

โยม : ทั้งๆ ที่ตั้งใจ

หลวงพ่ : จงใจหมด ต้องจงใจ ต้องตั้งใจหมด เพราะตั้งใจ

โยม : เราจงใจแทบตายนะ แต่เขาบอกว่า แต่หลวงพ่....บอกว่า ถ้าเกิดจงใจ เรา
เข้าสมาธิ ไม่ใช่สมาธิจริง ต้องให้จิตมันวิตกวิจารณ์เอง ตรึกเอง แล้วมันถึงจะมีปีติขึ้นมา
อันนั้นนะของจริง โอ้.. ผมอ่านแล้วงงเลย โอ้..

หลวงพ่ : หนึ่งเพราะมันง มั่นงเพราะเขาทำไม่เป็น บอกแล้วถ้าทำเป็นนะ เป็นไม่
เป็น ไม่ต้องไปอ้างใครอะไรเลยนะ คำพูดของคนพูดนั้นละมันฟ้อง

โยม : อยู่ใน..... ผมว่าจะหิบบมาแล้วละหลวงพ่ พอดี

หลวงพ่ : มี เดี่ยวเราให้ดู ของเรามี

โยม :เล่มสีฟ้า เขียนว่า เออ.. หลวงพ่....สอนสมณะอะไรอย่างนี้

หลวงพ่ : กลับมาสอนสมณะ เรานี้กว่าเพิ่งออกใหม่

โยม : อ้อ.. ไม่ใช่ซะ

หลวงพ่ : ถ้าเพิ่งออกใหม่ แสดงว่าเพราะตอนนี้เห็นว่ากลับลำนาคูเลย

โยม : เหรออะ แต่มันแปลก พอพลิกมาปั๊บเจอพอดีเลย พลิกหน้านั้นเจอ อ้าว..
นั่งอ่านคู เออ.. รู้สึกจะสอนปี จำไม่ได้แล้ว ปีไหน ตอนนี้เปลี่ยนแล้วเหรออะ

หลวงพ่ : ตอนนี้ให้กลับมาทำสมาธิ ตอนนี้ไปพูดที่ไหนมันให้กลับมาทำสมาธิ ทุกอย่างต้องพุทโธหมด กลับลำ เพราะว่าเห็นมาพูด ว่าเคยฝึกสมาธิกับ หลวงปู่ลิวัดอโศการามาตั้งแต่เด็ก

โยม : ไซ้.. ตั้งแต่ ๗ ขวบ

หลวงพ่ : ตอนนี้อ้างใหญ่เลย อ้างใหญ่

โยม : ๗ ขวบ แล้วก็อยู่กับอานาปานสติ เห็น.. ท่านเห็นแบบ หายใจเข้าก็เป็นสาย เป็นเกลียวขี้ ขาวเกลียวเป็นสาย แล้วก็เห็นนุ่นเห็นเทวดาเห็นผี เห็นว่าบอกว่าไปปฏิบัติที่หนึ่ง แล้วมีวิญญาณมีอะไรมานวดขาให้ บุ่มลงไปเลยอย่างนี้ สบายกดบุ่ม ก็มีไปช่วย มีไปเห็นคนฆ่าตัวตายข้างบ้าน เห็นวิญญาณเห็นอะไร

หลวงพ่ : ถ้าอย่างนี้แล้ว ถ้าพุทโธมันเป็นอย่างนี้ แล้วทำไมไปสอนคูจิตละ ถ้าพูดถึงพุทโธแล้ว

โยม : ท่านบอกท่านติศมณะ ยกขึ้นวิปัสสนาไม่เป็น พอมาเจอหลวงปู่ดุลย์สอนให้คูจิต ก็คือท่านคิดว่าเป็นวิปัสสนา

หลวงพ่ : แล้วเวลาบอกว่าไปหาหลวงตา แล้วหลวงตาบอกให้พุทโธ เขาพุทโธไม่ได้

โยม : เออ.. เขาบอกว่าตอนไปหาหลวงตา หลวงตาว่า “โอ้ย..คูไม่ถึงจิตแล้ว” หลวงตาบอกอย่างนี้ว่า “ที่คูจิตๆ คูไม่ถึงจิตแล้ว เออ..ต้องเชื่อเรานะ เราผ่านตรงนี้มาแล้ว ต้องเชื่อเรานะ อะไรก็สู้คำบริกรรมไม่ได้”

หลวงพ่ : นั่น

โยม : แล้วหลวงพ่....ก็เขียนเองในหนังสือว่า เออ.. ท่านก็มาคิดว่า อ้อ.. เราคงขาดสมณะแล้วละ พอตอนนั้นเรากลับบ้าน ท่านก็กำหนดจิต กำหนดหนึ่ง นับหนึ่งสองสาม เออ.. หายใจเข้านับหนึ่ง หายใจเข้านับสอง พอถึงประมาณสักสิบ จิตรวมเลยหลวงพ่ พอจิตรวมปั๊บ ออกมาปั๊บ โอ้ย.. สบายละ คราวนี้ไอ้ที่ปั๊บๆๆ ราคาศูๆ นี่

หลวงพ่ : ได้สมณะแล้ว

โยม : เออ.. ที่มันปั๊ปปๆๆ รำคาญๆ แล้วมันตัดไม่ขาดนี้ คราวนี้มันตัดโชะๆๆๆ เลย ท่านบอกอย่างนี้

หลวงพ่ : อันนี้หนึ่ง แล้วเวลาที่เขานี้ ลูกศิษย์เขามาเล่าให้ฟังเยอะมากเลยบอกว่า ไปหาหลวงตาแล้ว หลวงตาให้ใช้พุทโธ เขาพุทโธไม่ได้ ทำสมณะไม่ได้ ทำสมาธิไม่ได้ เขาถึงไม่เอาพุทโธ

โยม : อ้อ..อันนี้ไม่รู้เหมือนกัน แต่ว่าที่ผมฟังผมก็ฟังมาเยอะนะหลวงพ่ ผมว่าผมฟังมาเยอะมาก

หลวงพ่ : แล้วคำที่เราพูดนี้ไม่มี เพราะมีลูกศิษย์มาเล่าให้ฟังเหมือนกัน บอกตรงนี้เพราะไปหาหลวงตา

โยม : ที่พุทโธไม่ได้ไม่มีนะหลวงพ่

หลวงพ่ : ไปหาหลวงตา หลวงตาบอกว่าให้กำหนดพุทโธ แล้วเขาบอกเขากำหนดพุทโธไม่ได้

โยม : อ้อ..เขาไม่ได้พูดอย่างนี้ เขาพูดว่า เออ..หลวงตาบอกว่า “นี่..อะไรก็สู้คำบริกรรมไม่ได้ ต้องเชื่อเรานะ เราผ่านอย่างนี้มาแล้ว จูจิต ที่บอกว่าจูจิตๆ จูจิตไม่ถึงจิตแล้วนะ” เออ.. แล้วท่านก็ว่า โอ้ย.. ตอนนั้นท่านก็รู้ว่า ท่านหลวงพ่...รู้เลยว่า เออ.. ท่านนะขาดสมณะ พอขึ้นรถกลับบ้านปั๊บก็กำหนด หายใจเข้านับหนึ่ง หายใจออกนับสอง พอถึงสิบปั๊บ จิตรวมปั๊บ รวมปั๊บ พอคลายตัวออกมาคราวนี้ เพราะหลวงพ่บอกว่า ท่านคิด ท่านคิดตรงที่ว่า มันเขาบอก มันเป็นสภาวะยับยับๆๆ แล้วมันรำคาญ แล้วมันเหนื่อยทั้งวันทั้งคืนเขาบอก ทั้งวันทั้งคืนแล้วยับยับๆๆ มันเหนื่อย

พอไปหาหลวงพ่พุทธ หลวงพ่พุทธก็ โห.. นั่งแก้ขนาดญาติโยมไม่รับเลย บอกว่าญาติโยมเอาไว้ก่อน แก้กรรมฐานสำคัญกว่า ท่านนั่งแก้ นั่งแก้เป็นชั่วโมงๆ เลย แก้ไม่ได้ ก็ไปหาหลวงตามหาบัว พอหลวงตามหาบัวเสร็จก็ เออ.. ก็มานั่ง ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐ จิตรวมปั๊บ ออกมาปั๊บคราวนี้สบายตัดซี่ๆๆๆ เหมือนเดิมเลย ท่านถึงบอกว่าตั้งแต่นั้นท่านเลยรู้ว่า เออ..สมณะก็สำคัญ เป็นส่วนหนึ่งของกรรมฐานพูดอย่างนี้

หลวงพ่ : มันต้องจับตรงนี้ จับตรงที่ว่า จับที่ว่า ที่ว่าเราบอกว่า จริงหรือไม่จริง คำพูดมันฟ้อง ตัดชัดๆ ตัดอะไร

โยม : ก็เหมือนสมาธิไล่ปัญญา

หลวงพ่ : ไซ้.. มันไปตัดอะไร มันตัดอะไรไม่ได้ มันตัดอะไรไม่ได้ มันไม่มี คือไม่มีฐานไม่มีอะไร ถ้าคนมีฐาน อย่างที่ว่าคนมีฐาน คุณ..คุณตั้งแต่ท่านหลวงปู่มันลงมาเลย ท่านจะเคารพบูชา สติ สมาธิ ปัญญา เคารพมากเลย แล้วมันต้องมาเป็นขั้นตอน พอมันเป็นขั้นตอนนะ เวลาเป็นขั้นตอนของมัน มันจะพัฒนาของมันขึ้นมา ฉะนั้นถึงบอกว่า อันนั้นไม่จำเป็น อันนี้ไม่จำเป็น ไม่ได้เลย มันจำเป็นทุกอย่าง แต่จำเป็นตอนไหน จำเป็นขั้นไหน

ทีนี้พอมารู้ว่า ห้ามทำอย่างนั้น ให้ทำอย่างนี้ โอ้.. มันใช้ไม่ได้หรอก มันฟ้องถึงว่า เหมือนเราเนรคุณ เราเนรคุณเป็นพื้นฐาน สมาธิเนรคุณเป็นพื้นฐาน เราจะเนรคุณสติสมาธิไม่ได้เลย แล้วเวลาเราใช้ปัญญาขึ้นไป ถ้าพูดถึงสติสมาธิเป็นพื้นฐาน แล้วพื้นฐาน ถ้าติดอยู่ที่สมาธิ เราไม่มีปัญญาเลย เราจะพัฒนาไปได้อย่างไร เราภาวนาไปไม่ได้เลย ถ้าคนภาวนาไปแล้ว คำว่าจิตสมาธิ จิตสมาธิ เพราะมันไปยึดสมาธิ เห็นว่าสติกับสมาธิเป็นพื้นฐาน แล้วเห็นคุณค่ามันอยู่ กอดมันอยู่ก็ตาย

ถึงเวลาแล้ว มันก็ต้องพัฒนาขึ้นมา ใช้ปัญญา โดยมีสมาธิเป็นพื้นฐาน ทีนี้สมาธิเป็นพื้นฐานเห็นไหม พอเข้าไปปัญญา หลวงตาท่านถึงพูดเลย “เวลาไปอยู่กับหลวงปู่มันเวลาที่ท่านออกจากสมาธิมา วันนี้นะออกจากสมาธิแล้วนะ ตอนนี้นำปัญญานะ ไม่ได้พักเลยนะ” หลวงปู่มันบอก “นั่น..โอ้บ้าสังขาร” เห็นไหม พอเวลาคนออกมาแล้ว ขณะที่คนออกมาแล้ว ยังเห็นโทษเลยว่าการจิตสมาธิ มันไปนอนตายอยู่นั่น ไม่เป็นประโยชน์อะไรเลย

ขณะที่เราผ่านสมาธิมาแล้ว เราเห็นว่าการคิดนี้เป็นโทษเลยละ แต่คราวนี้ภาวนาไปแล้ว พอจิตมันรู้จริงขึ้นมาแล้ว ถ้าไม่มีสมาธิมันจะเกิดปัญญานำอย่างไร เราจะบอกว่าคนที่ภาวนามาเป็นนี่นะ เขาจะไม่มาดูถูกสมาธิ จะไม่ดูถูกสติเด็ดขาด แต่นี่ถ้าไปดูถูกสมาธิ ไปดูถูกสติ ไปดูถูกต่างๆ แล้วบอกไอนั้นจริงไอนั้นปลอมนะ มันปลอมทั้งนั้น ไม่มีอะไรจริงสักอย่างหนึ่ง มันเป็นสมมุติหมด มันมีอะไรจริงวะ

โยม : ผมไม่รู้เหมือนกัน

หลวงพ่ : แต่สมมุติ เราพัฒนาขึ้นมาจนสมมุติบัญญัติ แล้ววิมุตติละ มันมีสติจริง สติปลอมที่ไหน กูอยากรู้จัก ไอ้ปัญญาจริงปัญญาปลอม มึงบอกกูที่อยู่ตรงไหน สมมุติทั้งนั้น สมมุติบัญญัติทั้งนั้น แต่ต้องอาศัยสมมุติบัญญัติก้าวเดินไป ไม่มีสมมุติบัญญัติ มึงจะไปได้อย่างไร นี่ถึงบอกว่าคนจริง คนที่เป็นจริงนะนะ ถ้าเราบอกว่า สติสมาธิไม่มีประโยชน์ หรือทำแล้วไม่มีประโยชน์ มันเหมือนกับทำลายคนปฏิบัติทั้งหมดเลย ทำลายศาสนาเลย เพราะคนปฏิบัติเข้าถึงความจริงไม่ได้

การจะเข้าถึงความจริง มันก็ต้องอาศัยสติ อาศัยสมาธิ แล้วมันจะเกิดปัญญาความจริงขึ้นมา ต้องอาศัยสิ่งนี้เป็นพื้นฐานขึ้นมา ทั้งๆ ที่ว่า มัน..ตัวมันเองนะ ถ้าคิดมันนะก็โทษ แต่ถ้าไม่มีมันก็เป็นขึ้นมาไม่ได้ มันเหมือนเด็กเลย เราจะสอนเด็กไปได้อย่างไร ทำตัวอย่างไร เด็กที่ไปได้อย่างไร แล้วเด็กบอกว่า มึง พื้นฐานมึงไม่ต้องทำอะไร เป็นผู้ใหญ่มากอย่างนี้ มันเป็นไปได้หรือไม่

โยม : แต่หลวงพ่ท่านเคยบอกว่า ที่หนึ่งว่า เออ..ถ้าเกิดปัญญาก็ว่าทำอย่างนี้ ทำปัญญาอบรมสมาธิ คือตามไล่ความคิดไล่จิต ตัดๆ ทุบ แล้ววิปัสสนาคือมองให้มันเห็นเป็นไตรลักษณ์

หลวงพ่ : ว่าไป

โยม : มองให้เป็นไตรลักษณ์คือ อย่าง เออ.. อย่างจิตอย่างนี้ ก็ดูว่า เออ.. มันเป็นอนิจจัง บางทีจิตคิดไปเอง หรือ ความโลภ ความโกรธ ความหลง ทำไปเอง มันเป็นของมันเอง มันเป็นอนัตตา คือทำอย่างนี้บ่อยๆ ทุบ แล้วปัญญาจะเกิด พอปัญญาเกิดทุบ ท่านบอกว่า อ้อ.. ถ้าเกิดปัญญาบางที ปัญญาเกิดทีหนึ่งนะ ปัญญาแท้ๆ เกิดทีหนึ่งนะ มีความสุขไป ๗-๘ วันอย่างนี้

หลวงพ่ : เราฟังอย่างนี้ละ เรารับไม่ได้เลย ถ้าเราฟังอย่างนี้

โยม : ไม่ได้

หลวงพ่ : ไม่ได้เลย

โยม : อ้อ.. วิปัสสนาไม่ใช่ว่าเห็นทุกอย่างเป็นไตรลักษณ์

หลวงพ่ : เราฟังอย่างนี้ เรารับไม่ได้เลย เราถึงบอกว่า ที่เราพูดนะ ไม่เป็น ไม่เป็นมาแต่ต้น แล้วต่อไป แล้วอนาคต ไม่เป็นตลอด ใช้ปัญญาไป ปัญญาไป แล้วมันจะเกิดปัญญาเอง แล้วจะเกิดไตรลักษณ์ เกิดตรงไหน แล้วเกิดอย่างไร

โยม : ท่านบอกให้มองเป็นไตรลักษณ์

หลวงพ่ : นั่นไง ให้มองเป็นไตรลักษณ์เห็นไหม เขา เพราะคำว่าให้มองเป็นไตรลักษณ์คือมันไม่มีใจ ให้มองเป็นไตรลักษณ์ แล้วมองตรงไหน แล้วมองอะไรละ

โยม : อย่างที่ผมรู้สึกนะว่า อย่างตาเราไปกระทบรูปจะมีความรู้สึกขึ้นมา ความรู้สึกเราควบคุมไม่ได้ มันไม่ใช่จากเรา โอ้เราอยากให้มันเฉยๆ แต่มันไม่เฉยหรอก

หลวงพ่ : ไม่เฉยหรอก

โยม : เออ.. อย่างนี้ คืออนัตตาเป็นอนัตตา ให้ดูตรงนี้

หลวงพ่ : อนัตตาก็ในหนังสือใจ คือพยายามจะบอกให้มันเป็นอนัตตาใจ พยายามจะบอกให้มันเป็นอนัตตา เราถึงบอกว่ามันเป็นไปไม่ได้ ที่เราบอกว่ามันเป็นไปไม่ได้ คือเป็นไปไม่ได้ เรารับไม่ได้ ฟังไม่ได้ก็ตรงนี้ไง เราฟังไม่ได้เลยนะ ที่พูดมาผิดหมด เราถึงบอกคนไม่เป็นพูดผิดหมด โอ้ที่กระทบ อะไรระทบวะ

โยม : ก็รูป รส กลิ่น เสียง

หลวงพ่ : อ้าว.. แล้วมีงะอะไรไปกระทบมัน

โยม : ก็อายตนะ

หลวงพ่ : อายตนะมันต้องมีจิตด้วย แล้วจิตไปกระทบแล้วจิตมันอยู่ไหน

โยม : จิตท่านบอกว่า จิตไม่ได้อยู่กับที่ จิตเกิดขึ้นที่ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ จิตเกิดเออ.. กระทบตรงไหนจิตเกิดตรงนั้น

หลวงพ่ : นี่ไง ที่ว่า ของอย่างนี้ ฟังมาตลอดว่าไม่เป็นใจ

โยม : ผมกึ่ง เอ.. พอมอ่านอีกที เอ๊ะ.. ไอ้ที่มันกระทบนี้มันไม่ใช่วิญญาณหรือ

หลวงพ่ : เออ.. มันเป็นเปลือกเห็นไหม อย่างที่ว่า มันวิญญาณรับรู้ แล้วจิตมันอยู่ไหน กระทบมันอยู่ข้างนอกใจ แล้วมันไตรลักษณ์ อะไรเป็นไตรลักษณ์

โยม : ท่านถึงบอกว่าจิตอะไรนะ จิตเกิดดับ ที่เขาพูดกันอยู่ตอนนี้คือว่า เออ.. จิตนั้นไม่มีดวงเดียว จิตเกิดดับตลอดเวลา หมายถึงตรงนี้ คือแบบ เดียวก็กระทบตรงนั้นก็คือจิตเกิดที่ตา จิตเกิดที่หู จิตเกิดที่สัมผัส เกิดที่ใจ อันนี้คือจิต

หลวงพ่ : เวิร์กรรม

โยม : อันนี้ คือเขาจะมองว่าจิตเป็นอนัตตา จิตเป็นอนิจจัง

หลวงพ่ : ไม่มีทาง เราจะบอกว่า มองให้มันเป็นอนัตตา พยายามมองให้เป็นอนัตตานี้ไง เพราะไปมองข้างนอก ไปรับรู้ว่ามันเป็นอนัตตา อารมณ์ความรู้สึกนี้เป็นอนัตตาทุกอย่างเป็นอนัตตา แล้วมองตรงไหนเป็นอนัตตา แล้วตรงไหน แล้วเอาอะไรมอง อย่างที่พูดเมื่อกี้ว่า จิตสงบเห็นไหม พอจิตสงบเห็นไหม จิต ผู้รู้ แล้วเกิดนิमित เกิดความรู้ สิ่งที่ถูกรู้ เรายังรู้ขนาดนี้เลย แล้วเป็นอนัตตาเป็นตรงไหน มองให้มันเป็นอนัตตา คำนี้นะ คำว่ามองให้มันเป็นอนัตตา คือไม่มีมุมมอง ไม่มีอะไร มองให้มันเป็น

โยม : มองให้มันเป็น อย่างเหมือนกับเกิดนิमितอย่างนี้

หลวงพ่ : ใช่

โยม : ท่านบอกว่ามองให้เป็นอนิจจัง เพราะว่ามันไม่อยู่คงที่

หลวงพ่ : ไร้สาระเลย เกิดนิमित นิमितนี่คืออะไร นิमितบอกว่าเรื่องอะไร ถ้านิमितเป็นกายท่านก็เห็นกาย ถ้าเห็นกาย ก็ต้องวิภาคะมัน แล้วถ้าไม่เห็นนิमित ถ้าเห็นนิमित ไม่ต้องการนิमित ก็กลับมาที่จิต กลับมาที่พุทโธ นิमितก็หายไป เอ็งเอาบัญญัติมานะ เอาเงินในบัญชีมึงนะ บัญชีคือตัวจิต เงินในบัญชีมา แล้วมึงไปมองตัวเลขต่างๆ ไป แล้วบอกตัวเลขเป็นเงินมึงได้ไหม นี่ก็เหมือนกัน นิमितคือสิ่งที่รู้ รู้จากข้างนอก มองให้เป็นอนัตตา โอ้โฮ..ย มันเป็นไปได้เลย มันต้องเห็น เห็นจิตมองอะไร จิตเห็นอะไร จิตวิปัสสนาอะไร แล้วอะไรจะเป็นอนัตตา

โยม : คือ ตรงนั้นเข้าไม่ถึงแน่นอน

หลวงพ่ : ไม่ถึง

โยม : คือมองอยู่นอกๆ

หลวงพ่ : เราฟังแล้วนะ มันถึงรับไม่ได้ เราไม่เคยรับเรื่องนี้เลย แล้วเวลาเขาพูดนะจริงๆ แล้ว เราฟังแล้ว เด็กเล่นขายของกันนะ เล่นขายของกัน จิตจะเป็นอนัตตา มองให้เป็นอนัตตา มันไม่ตั้งแต่ที่แรกแล้ว เพราะมันตั้งแต่เริ่มต้นเลย เพราะ! เพราะคำพูดเราพูดกับมัน เราพูดเมื่อไหร่ ว่าวิทยาศาสตร์ มันพูดอย่างนี้ มันพูดแบบวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เพราะมันจับต้องได้ มันเป็นเรื่องโลกใจ คือโลกียปัญญา ปัญญาเกิดจากโลก ปัญญาเกิดจากความรู้สึก ความรับรู้ของเรา

แล้วพออธิบายไป ในเมื่อเด็ก ปัญญาชน มันมีการศึกษามา พอมีการศึกษามา มันฟังแล้วมันเข้าใจได้ พอฟังเข้าใจได้ มันก็ฮือฮา ฮือฮากันไป พอ ปฏิบัติธรรมได้ง่าย ทุกอย่างปฏิบัติธรรม แต่คนที่ปฏิบัติจริง โอ้โฮ.. เขา เอ็งยิ่งพูดนะ บอกว่า ไซ้..ในเมื่อเขาเผยแผ่ไป มีคนเข้ามาสนใจมาก สนใจมากสิ เพราะว่าสนใจมากมันเป็นเรื่องของโลก แต่คนที่รู้จริงเขาารู้เลยว่า นี่คือยาเสพติด ถ้าเสพติดอย่างนี้แล้วนะ พูดความจริงไปนะ มันไม่ฟังหรอก เอาสิ่งนี้ให้เขาเสพติด พอพวกนี้มันเสพติด พอเสพติดนะ เสพติดความง่าย เสพติดสิ่งที่ตัวเองรับรู้ได้ แล้วสิ่งที่มันละเอียดกว่านี้ เลยไม่รู้เลย

โยม : เขาไม่ฟังหรอกซะ เพราะว่าตรงนี้นั่งง่าย แล้วมันเห็นผล

หลวงพ่ : ก็เห็นผลอย่างนั้นแหละ

โยม : ไซ้ เห็นผลอย่างนั้น เห็นผลอย่างที่เขابอก

หลวงพ่ : ก็ยาเสพติดไง พอยาเสพติด เขาบอكمองให้เป็นอนัตตา คำว่ามองให้เป็นนะ ให้เป็น! แต่มันเป็นในตัวของมันเอง จิตมันเป็นนะ ตัวจิตเป็นกับมองให้เป็นมันต่างกันเว้ย.. เวลาเอ็งสุข เอ็งให้มันเป็นหรือมันเป็นเอง

โยม : เป็นเอง

หลวงพ่ : อ้าว.. แล้วมองให้เป็นได้ไหม อะไซ้.. แค่นี้

โยม : คือถ้าเกิดทำเหตุ มันก็เป็นของมันเอง

หลวงพ่ : มันต้องเป็น ไม่ใช่มองให้เป็น มันฟังไม่ได้ เราฟังไม่ได้ ทุกอย่างที่เขาพูด ผิดหมด ผิดหมดเพราะอะไร เพราะใจมันผิด ใจมันไม่รู้

โยม : มองให้เป็นกับเห็นเหมือนกันไหมหลวงพ่ เห็นเขาบอกบางที บางทีเขาบอกว่าให้เห็น เห็นเป็น อนัตตา อนิจจัง อนัตตา คือมันเห็นเลย มันเห็นสภาวะจริงๆ ของมัน ว่ามันบังคับไม่ได้ มันก็เหมือนกัน

หลวงพ่ : ไม่.. ไซ้.. เห็นนี่นะ เวลาเราเห็นคน รู้จริง เห็นจริง เราพูดเราใช้คำว่าเห็นแจ้ง คำว่าเห็นแจ้งนะ พอมันเห็นของมัน มันซื้ออารมณ์เราเลย อย่างที่เวลาเอ็งรู้เอ็งเห็นอะไรเห็นไหม มันซื้ออารมณ์เราขนาดไหน ความรับรู้มันจะดูคืดึ้มมากขนาดไหน แล้วมันจะมองให้เห็นได้ไหม คือว่าเราจะบังคับให้เห็นอย่างนั้นไม่ได้

โยม : อืม.. แต่บางทีนี่ บางทีมันก็มีความรู้สึกนั้นเหมือนกันนะหลวงพ่ ว่าบางทีมันกระทบอารมณ์ปุ๊บ มันก็สลดเหมือนกันนะว่า เฮ้ย.. ทำไมจิตเรามันไม่ใช่เรา จิตมันบังคับไม่ได้ มันก็สลดเหมือนกัน

หลวงพ่ : เราเข้าใจ ไอ้ตรงนี้ ที่โลกเขาติด เขารับรู้กันได้แค่นี้ไง สลดเป็นเรื่องของโลก คนทุกคนบอก เมื่อก่อนปฏิบัติ เป็นคนชั่วทั้งนั้นนะ เราเป็นคนกินเหล้าเมายา เป็นคนจีโมโห เดียวนี้เป็นคนดีหมดเลย โอ้โฮ.. ปฏิบัติธรรม โห.. ละได้หมดเลย ความโลภ ความโกรธ ความหลง ภูไม่ฟังเลยนะ

โยม : มันไม่ใช่สลดอย่างนั้น มันสลดว่า จิตมันไม่ใช่เรา

หลวงพ่ : นี่ภูเทศน์ให้มึงฟังไง

โยม : อ้อ.. ครับ

หลวงพ่ : เราเทศน์ให้ฟัง เวลาคนพูดเขาพูดอย่างนั้นเห็นไหม เพราะอะไร เพราะเขาดิฉันมาจริงๆ นะ

โยม : ดิฉันเพราะว่ามันมีสติยับยั้งชั่งใจ

หลวงพ่ : ใช่.. เพราะยังยั้งสิ่งที่ว่า สิ่งที่เขาเคยกินเหล้าเมายา เขาเลิกได้แล้วนะ เขาเป็นคนดีทั้งนั้นนะ แต่มันเป็นเรื่องโลกๆ คือของสามัญสำนึกโลกๆ แต่ธรรมะ พระพุทธเจ้าสอนถึงอริยมูมิใจ ก็อย่างที่ว่า เมื่อก็ยาเสพติด พอเสพอย่างนี้ มันก็ไม่เข้านี้แล้วไง ก็ดีแล้ว ที่อย่างนี้ก็เลสบังเงา เอาธรรมะมาหลอกลวง หลอกลวงว่านี่เพื่อผู้ปฏิบัติธรรม มีคุณธรรมในหัวใจ แล้วคนที่ปฏิบัติจริงรู้จริง พอบอกอันนั้นผิด อัตตกิลมถานุโยคทำไมต้องทำขนาดนั้น เป็นอึดตะหนัดเลย แต่ไอ้ที่มันรวบรวมคำมา นี่มันของจริงหมดเลย ไอ้นี้ทำจริงนะ อัตตกิลมถานุโยค อยากดัง อยากใหญ่ ทำผิดพลาด

โยม : แต่จริงๆ การนั่งนาน ผมว่ามันไม่ใช่ อึดตะ อึดตะคือเหมือนกับการทรมานกาย มันไม่ใช่ มันขึ้นอยู่กับคนมากกว่า ทำไมบางคนนั่ง ๑๒ ชั่วโมง เขาไม่เห็นคิดว่ามันทรมานเลย

หลวงพ่ : นี่พูดถึง เวลาคำสอนเขาเห็นใหม่ เขายังเทศน์บ่อยๆ เราได้ยินบ่อยๆ เลย บอกไอ้ นั่งนาน ไอ้ นั่งเครียด ไอ้ นั่งทำหน้า ฮู.. คนเสกกันใหญ่ เขาเหย่ เขาเหย่ตรงนี้เพราะมวลดชน ทำให้เห็นว่าการทำจริงทำจังนั้นนะ มันเป็นตัวตลก ทำจริงทำจังนั้นเป็นอัตตกิลมถานุโยคเป็นตัวตลก เป็นสิ่งที่ไม่คุ้มค่า แต่มาเสพติดอารมณ์กันอยู่อย่างนี้ นี่ก็คือของจริง เวลาคำพูดเขา เราตีความคำพูดเขาเป็นอย่างนี้นะ เวลาเขาเทศน์ เขาพูด เขาพูดความหมายเขาเป็นอย่างนี้ พูดว่า ถ้าใครออกมาเป็นสัตตยาอารมณ์ เป็นยาเสพติด ที่เสพติดอารมณ์กันอยู่อย่างนี้ อย่างนี้ถูกต้อง

คนที่เขาปฏิบัติตามความเป็นจริง ที่เขาจะต่อสู้กับกิเลสของเขา นั่นเป็นอัตตกิลมถานุโยค นั่นเป็นการปฏิบัติทรมานตน เป็นการปฏิบัติ เพื่ออยากมีชื่อเสียง อยากนั่งนาน เอาเวลาๆ มาอวดกัน คำพูดของเขา เขาพูดให้เห็นอย่างนั้น เพื่อจะให้คนที่เสพอารมณ์ไม่เข้ามาทำตรงนี้ ถ้าไม่พูดอย่างนี้ ไอ้คนที่อยากทดสอบ มันจะทดสอบอะไรผิดอะไรถูก มันจะทดสอบของมันได้ แต่ถ้าพูดอย่างนี้มันป้องกันเอาไว้เลย เสพติดอารมณ์กันอยู่อย่างนี้ อย่าไปไหน ถ้าไปแล้วเป็นอัตตกิลมถานุโยค ปฏิบัติเพื่อให้คนยอมรับ อยากมีชื่อเสียง ไอ้ที่ปฏิบัติเพื่ออยากไม่มีชื่อเสียง ไม่มีหรอก

ถ้ามีชื่อเสียงนะ โช้.. หุ่นยนต์มันทำงาน ๒๔ ชั่วโมง ดีกว่านี้อีก คนที่เขาปฏิบัติเขารู้เลยว่า อะไรเป็นกิเลสไม่เป็นกิเลส ปฏิบัติเพื่ออวดเขาไม่มีอะไร ไม่มีประโยชน์อะไรหรอก แต่ในเมื่อเราต่อสู้กับกิเลสของตัวเอง พยายามต่อสู้กับไอ้กิเลสในหัวใจที่ให้มัน

สงบรวบรวมดวงใจ มันต้องใช้ความจริงจัง ใช้สัจจะ ใช้อำนาจวาสนาบาปมีเข้าไปต่อสู้อยู่ เขาต่อสู้เพื่อตัวเขา เขาไม่หวาดใครหรอก ถ้าหวาดเข้าไปอยู่ในป่าทำไม แต่นี่เขามาพูดเวลาสอนลูกศิษย์ หลวงตานั่งตลอดรุ่ง ตลอดรุ่งนะ เวลาท่านมาสอนลูกศิษย์เนี่ยๆ แต่เวลาท่านทำ ท่านไม่เคยให้เห็นหรอก แต่พวกนี้มันทำไม่ได้ พอมันทำไม่ได้ขึ้นมา มันก็ตีค่าไปประสาหมัน ไม่จริง

โยม : แล้วอย่างโศดาบัน อ่านว่า เออ.. จิตบรรลุนโศดาบัน เป็น คล้ายกับว่า จิตจะลง หลวงพ่อเทศน์แล้วละ ว่าเออ..จิตลงอัปนา พออัปนา เออ หลวงพ่อ....ว่า จิตลงอัปนาสมาธิเสร็จ แล้วถอนขึ้นมา แล้วจะเกิดปัญญา เห็น..อะไรไม่รู้ละ เห็น ๒ ขณะบ้าง ๓ ขณะบ้าง ถ้าเกิดปัญญาแก่กล้าจะ เห็น ๓ ขณะเกิดดับ ถ้าเกิดปัญญา เออ.. ถ้าเกิด เออ เขาเรียกว่าอะไร ปัญญา หรือปัญญาไม่แก่กล้า ก็จะเห็นแค่ ๒ ขณะ เสร็จแล้วกิเลสจะถูกแหวกออกไป เราจะเห็นนิพพาน เห็นสภาวะของนิพพาน ว่าสภาวะนิพพานเป็นอย่างนั้น เสร็จแล้วจะกลบกลับเข้ามา สิ้นสุดกระบวนการ แล้วต่อไปจะมองเห็นตัวมองเข้าไปในใจ จะไม่มีตัวตนละ จะรู้สึกโหวงๆ โลงๆ โหวงๆ

หลวงพ่อ : โโกหกทั้งนั้น

โยม : ไม่ใช่อย่างนี้ใช่ไหมหลวงพ่อ

หลวงพ่อ : โโกหกทั้งนั้นใจ มันเป็นไปไม่ได้ มันเป็นไปไม่ได้ทุกอย่างเลย เพราะคำพูดมันผิดหมด คำพูดนี้ผิดหมดเลย ขณะนี้มีครั้งเดียว ไม่มีหนึ่งมีสอง

โยม : ขณะมีครั้งเดียว ไม่มีหนึ่งมีสอง

หลวงพ่อ : ขณะที่เป็นมีอันเดียว

โยม : แต่ว่า

หลวงพ่อ : ไม่มีมาเห็น ๒ เห็น ๓ เห็น ๔ หรือ

โยม : แต่ที่บอกว่าไม่รู้อะไรเกิดดับ ๒ หรือ ๓ ขณะ จริงหรือเปล่าที่ว่าไม่รู้อะไรเกิดดับ

หลวงพ่ : ไม่รู้ก็ควายใจ โธ่เอ๊ย.. เราฟัง เราเข้าใจหมดแหละ เราเข้าใจว่าคนไม่รู้จริง มันพูดความจริงไม่ได้ พูดความจริงไม่ได้ก็พูดด้วยความลังเลสงสัย อยากจะพูดพยายามศึกษาแล้วพูดมาเพื่อศักยภาพของตัวเอง พูดออกมาแล้ว เพราะมันสงสัยอยู่ คนสงสัย พูดที่หนึ่งก็อย่างหนึ่ง พูดครั้งต่อไปก็ผิดพลาดไปเรื่อยๆ บอกว่าเห็น ขณะ ๑ ขณะ ๒ ขณะ ๓ มันเป็นไปไม่ได้ เพราะขณะมีหนึ่งเดียว ถ้าไม่ถึง ถ้ามันไม่ขาด มันไม่ใช่ขณะ

โยม : เราต้องรู้ด้วยว่ามันคืออะไร

หลวงพ่ : ใช่.. มันรู้เห็นแจ้งตลอด มันรู้จริงเห็นจริง มันเข้าใจตลอด แล้วมัน แหม มันดูคึดมึน คึดมึนมากๆ ขนาดว่าพระพุทธเจ้าบอกว่ดั่งกิเลสขาด มีอยู่หนึ่งเดียว ไม่มีขณะ ๑ ๒ ๓ หรอก ขณะขึ้นหนึ่งเท่านั้นแหละ ขณะของสภิกาคาก็หนึ่ง อนาคาก็หนึ่ง แต่ที่มันไม่เป็นขณะ ที่เราเข้าใจว่าเป็นขณะ แต่มันไม่ใช่ขณะ เราว่าขณะ ๑ ๒ ๓ ไม่ใช่ ตั้งชื่อให้ทั้งนั้นนะ คือเพราะเขามีขณะก็อยากมีขณะกับเขา

เพราะในหลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์เทศน์มา บอกว่า ขณะจิตจะเป็นอย่างนั้นๆ ก็อยากจะว่าฉันก็มีขณะเหมือนกัน แต่ขณะของฉัน ฉันไม่เข้าใจขณะ ฉันก็บอกมี ๑ มี ๒ มี ๓ มี ๔ เพราะมี ๑ มี ๒ มี ๓ มี ๔ ก็คือความหลงผิด ถ้าคนหลงผิด แล้วประพฤติปฏิบัติไป แล้วถ้ามันจริงขึ้นมา ขณะมันขาดหนึ่งเดียว มันจะมาลบล้างไอ้ ๑ ๒ ๓ ๔ เลย

ถ้าขณะจริง มันจะมาลบล้างตรงนี้ เราถึงบอกว่าผู้ที่ไม่รู้จริง แล้วปฏิบัติไม่เป็น แล้วไม่รู้จริง ถ้ารู้จริง ความจริงมันจะมาลบล้างความไม่จริง ขณะที่พูด พูดด้วยความไม่จริง แต่พยายามจำทฤษฎีของครูบาอาจารย์มา แล้วมาพยายามสร้างเป็นปัญญาของตัวเอง แล้วอธิบายออกมา มันเลยผิดหมด สังโยชน์ขาดก็คือมันขาด ขาด โอ้โฮ..ย แยกชัดเจนมาก แล้วอย่างที่ว่า ขาดแล้วมากลบอีก ไม่มีหรอก สังโยชน์ไหนขาดแล้วกลับมากลบอีก คนตายแล้วฟื้นได้ไหม

โยม : คือว่ามันไม่ได้กลับมากลบอีก แต่มันเป็น ก็คือว่าละสักกายทิฐิคือละตัวตน มองไปเห็น มองข้างในจิตใจ เอ..ตอนนี้ยังมีความรู้สึกว่าเป็นตัวเราอยู่ แต่ถ้าเกิดเป็นโศคาบัน ก็คือมันจะโหวงๆ ไม่มีรู้สึกอะไรเลย โหวงๆ

หลวงพ่ : อย่าให้พูดเลย อ้าวแตกภูนี้ สังโยชน์ขาดคือขาด โหวงๆ เหวงๆ ไม่ได้มองเข้ามาในใจหรอก มันขาดตัวมันเองแล้ว อย่างสมาธิเหมือนกันเลย อู๊..สมาธิคือ

สมาธิ แล้วบอกว่างๆ ว่างๆ ว่างๆ คือสัญญาอารมณ์ สัญญาคือพูดว่าว่าง ตัวเองไม่เดินสมาธิ ใ้ฉันก็ว่า ขณะจิตที่มันขาดแล้ว ตัวเองบอกโหวงๆ ใครเป็นคนเห็นโหวงๆ มันก็ไม่ขาดใจ ก็โหวงๆ ก็ความรู้สึกใจ แล้วตัวจิตอยู่ไหน จิตมันรู้ว่าโหวงๆ อ้าว..มึงยังรู้ว่าโหวงๆ อีกหรือ เอ็งพูดมาก็ร้อยก็พันคำนะ มันผิดทั้งนั้นละ เพียงแต่ว่ากูจะอธิบายหรือไม่อธิบายเท่านั้นเอง

โยม : แล้วก็จะมึนคนที่ปฏิบัติ เขาจะคิดตรงที่ว่า หลวงพ่อ....จะบอกว่า ที่หยคน้ำบนใบบัว ที่ผมฟังแม่ชี เออ..ที่เป็นนักภาวนา หญิงสาวจากกรุงเทพฯ อะไรที่หลวงตามหาบัวชม ว่านี่คือศิษย์พี่ ศิษย์พี่ของหลวงพ่อ.... หลวงตามหาบัวท่านการันตินะว่าอย่างไรก็จบชาตินี้ บอกว่า

หลวงพ่อ : ไม่มีทาง

โยม : ปฏิบัติเหมือนกันนี้แหละ คุณจิตเหมือนกัน

หลวงพ่อ : เขาจิตส่วนจิตของเขา เวลาไปหาหลวงตา หลวงตาท่านจะพูดถึงคนไ้ อะไรนะ พวกเป็นฆราวาสนี่เห็นไหม เขาบอกเขาจิตแล้วสงบไหม หลวงตามา สงบดี ขึ้นไหม เขาบอกดี ดีก็จบใจ นี่คือนะเป็นภคทัสถ์นะ ถ้าเป็นพระเราจะดีให้หลงทิศเลย คนเป็นเขา รู้ ถ้าจิตถ้าจิตสงบ ถ้าจิตสงบแล้วต้องออกวิปัสสนา จิตสงบก็สมณะ จิตก็ดูเพื่อจิตสงบเฉยๆ ไม่มีอะไรหรอก เพียงแต่ว่าเขาเป็นฆราวาส เขาไม่ใช่สำนักบวช

โยม : คำว่าดีให้หลงทิศนี่คือ

หลวงพ่อ : ดีนี่คือ

โยม : บอกผิดเลย

หลวงพ่อ : ให้กระบวนการนี้ก้าวหน้าไปอีก ให้เป็นอีกขั้นตอนหนึ่งเลย ไปอ่านสิ

โยม : ผมอ่านมา เห็นแค่บอกว่า เออ.. ไซ้.. จะบอกว่าดีให้หลงทิศนี้มี

หลวงพ่อ : นี่คือนะเป็นฆราวาสนะ เป็นภคทัสถ์

โยม : แต่ท่านแปล หลวงพ่อ...แปลเป็นว่า ถ้าเกิดเป็นผู้ชาย เป็นผู้ชายนะจะจับบวชแล้วไล่เข้าป่าไปเลยปฏิบัติให้จบ ท่านแปลอย่างนี้

หลวงพ่อ : ดีให้หลงทิศคือมันต้องมีขึ้น เขาบอกถ้าบวชเข้าป่าไป มันก็ต้องมีขึ้นตอนต่อไปอีกเยอะแยะเลยเห็นไหม แล้วไหนเอ็งบอกว่าไหนถูกละ คำว่าถูกนะ มันเหมือนเด็ก ลูกเราเล็กๆ นี่ หยิบของมาให้เรา เอ็งว่ามันทำถูกไหม มันทำถูก เอ็งว่าต้องให้รางวัลไหม ให้รางวัลสิ มันทำถูกแล้ว มันเอาของมาให้เราแล้ว เราตบมือให้มัน มันดีใจละ แล้วได้ประโยชน์อะไรละ เราต้องดูขั้นตอนของการปฏิบัติมันหลากหลายเยอะแยะนัก ที่จะต้องก้าวเดินไปข้างหน้า แล้วไอ้แค่ตั้งสติ แค่ว่าตัวเองดีไม่ดี แล้วบอกไอ้นี้เป็นพระอรหันต์ มันยังไม่ใช่หรอก

โยม : หลวงพ่อ....บอกว่า หลวงตามหาบัวบอกว่า อย่างไรก็จบชาตินี้

หลวงพ่อ : แล้วจบหรือยังละ

โยม : ผมว่าคล้ายๆ ว่าเป็นอนาคาแล้วอย่างนี้ แล้วยังไม่จบ

หลวงพ่อ : เราไม่เคยเชื่อเลย ไม่เคยเชื่อเลย แล้วบอกว่าอนาคาอะไรต่ออะไร เอ็งจะเป็นอะไรก็แล้วแต่ ช่าง! เรื่องของเอ็งเถอะ แต่ถ้าจะให้เราฟัง ต้องให้เราพูดก่อน คือให้เราสอบถามก่อน โสคาบัน สกิทาคา อนาคาของพวกเอ็ง ภูขอกูถามคำเดียวเท่านั้นแหละ กูพอ

โยม : เหมือนกับว่า คือพอเจอเรื่องนี้ปุ๊บ ทุกคนจะบอกเลยว่า เอ๊ย.. คุณิตนี่หลวงตามหาบัวรองรับนะ

หลวงพ่อ : ก็เอาเรื่องนี้ไปขายกัน เราพูดเยอะแล้ว เราเอาตรงนี้มาได้แย่งไว้มาก เราได้แย่งไว้มากละ นี่เรื่องของเขาละ ไม่ใช่พูดบุคคลหรอก ความรู้สึก ถ้าอันไหนแล้วแต่ถ้ามันไม่เข้าใจ มันไม่รู้ แล้วพูดออกไปมันเสียหายหมด เสียหายตั้งแต่ตัวเองด้วย เสียหายคนอื่นด้วย

อันนี้จะบอกว่า คนนี้ๆ ผิด ไม่ใช่ว่าใครผิดใครถูกหรอก เพียงแต่ว่า ถ้าความผิดก็คือความผิด ความถูกก็คือความถูก ไม่ใช่ตัวบุคคล เราไม่เคยว่าตัวบุคคล ถ้ามันถูกนะ เราก็สารุ ถ้ามันผิด ถ้าไม่เป็นโทษกับคนอื่น มันก็เรื่องของเขา แต่เนี่ยมันมาถึงเราเอง มันมาถึง

เราเอง พอมาถึงเราแล้ว เราพูดออกไป มันเป็นการที่ที่เราพูดไปแล้วเหมือนกับไปทำลาย
เขา ไม่ได้ทำลาย เราไม่ได้ทำลายใคร แต่เราพูดความถูกต้องเท่านั้นเอง เพื่อความถูกต้อง
นะ ไป กลับละ